

Alle kommuner

Jord & Affald

J.nr. 7759-00014

Ref. bpc, awd, cfm

Den 10. juli 2009

Orientering om gennemførelse af ny organisering af affaldssektoren (fase 1)

Den 28. maj 2009 vedtog Folketinget en ændring af miljøbeskyttelsesloven, som indeholder rammerne for en ny organisering af dele af affaldssektoren. Miljøstyrelsen forventer at sende en ny affaldsbekendtgørelse i høring i september 2009. Bekendtgørelsen skal fastsætte de nærmere regler for den nye organisering.

Den nye organisering vil på visse områder kunne have ganske vidtrækkende betydning for virksomheder og kommuners tilrettelæggelse af affaldshåndteringen. Derudover vil der til dels vil være tale om regler, som skal udmøntes af kommunerne. På den baggrund vil Miljøstyrelsen gerne informere om nogle af de nye elementer og om, hvornår de træder i kraft. Orienteringen omfatter:

1. Genanvendeligt erhvervsaffald
  - 1.1. Frit valg af genanvendelses anlæg og indsamlingsvirksomhed
  - 1.2. Godkendelse af indsamlingsvirksomheder
  - 1.3. Affaldsregistret
  - 1.4. Kommunale genanvendelses anlæg
  - 1.5. Genbrugspladser
2. Standardregulativer
3. Affaldsdatasystem
4. Affaldsgebyrer
  - 4.1. Opkrævning af gebyr hos erhvervsvirksomheder via CVR- registret
  - 4.2. Fritagelser for erhvervsaffaldsgebyr
  - 4.3. Nye principper for gebyrfastsættelse fra og med budgetår 2011
  - 4.4. Gebyrer til finansiering af driftsudgifter til affaldsdata- og regulativsystem
5. Benchmarking af forbrændings- og deponeringsanlæg

1. Genanvendeligt erhvervsaffald

1.1. Frit valg af genanvendelses anlæg og indsamlingsvirksomhed

Der bliver med den nye bekendtgørelse frit valg for de affaldsproducerende virksomheder af miljøgodkendte genanvendelses anlæg og godkendte indsamlingsvirksomheder. Det betyder, at kommunerne pr. den 1. januar 2010 ikke længere må anvise kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald til behandling. Kommunerne kan dog fortsat lade kommunens egne institutioner og virksomheder omfatte af en kommunal ordning for genanvendeligt affald.

1.2. Godkendelse af indsamlingsvirksomheder

Virksomhederne kan efter den 1. januar 2010 overdrage ansvaret for håndteringen af kildesorteret, genanvendeligt affald til en godkendt og registreret indsamler.

De virksomheder, der ønsker at overtage ansvaret for affaldsproducenternes pligt til at sikre en forsvarlig håndtering af deres kildesorterede, genanvendelige erhvervsaffald, skal godkendes af Miljøstyrelsen. Godkendelsen består primært i kravet om, at der i indsamlingsvirksomheden (på det enkelte p-nr.) skal være mindst en person med ledelsesansvar, som har opnået bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet.

Miljøstyrelsen forventer, at uddannelsen vil være udviklet og klar, således at der i affaldsbekendtgørelsen kan stilles krav om, at indsamlingsvirksomhederne skal have gennemført uddannelsen senest den 1. januar 2011. Det betyder, at indsamlingsvirksomheder, der er optaget på bilaget, jf. nedenfor, men som ikke har gennemført uddannelsen senest den 1. januar 2011, vil blive ekskluderet fra registret.

1.3. Affaldsregistret

Den nye affaldsbekendtgørelse vil fastsætte krav til genanvendelses anlæg og indsamlere om optagelse på Affaldsregistret. Det er Miljøstyrelsens forventning, at eksisterende genanvendelses anlæg og indsamlingsvirksomheder skal være registreret senest den 1. september 2010. Affaldsregistret forventes herefter at kunne fungere som opslagsværk for virksomheder, der skal have håndteret deres kildesorterede genanvendelige affald. Det betyder, at virksomhederne fra 1. januar 2010 skal håndtere deres genanvendelige affald, selvom Affaldsregistret ikke er i drift endnu. Dette vil i praksis ske ved, at virksomheder, der producerer genanvendeligt affald, får frit valg blandt miljøgodkendte genanvendelses anlæg og indsamlingsvirksomheder, som efterfølgende opnår bevis for "at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet".

1.4. Kommunale genanvendelses anlæg

Som ovenfor nævnt er udgangspunktet i de nye regler for så vidt angår genanvendeligt affald, at kommunale anlæg kun kan behandle genanvendeligt husholdningsaffald, affald fra kommunale institutioner og kommunale virksomheder og affald afleveret på kommunens genbrugspladser. Kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009 kan dog fortsat behandle kildesorteret genanvendeligt affald fra virksomheder. Retten til at behandle genanvendeligt erhvervsaffald gælder kun for eksisterende anlæg

og kun svarende til den mængde affald, som anlæggene behandlede af erhvervsaffald på dette tidspunkt. Det forventes, at den tilladte behandlingskapacitet for genanvendeligt erhvervsaffald som udgangspunkt vil blive fastsat på baggrund af, hvor meget genanvendeligt erhvervsaffald det enkelte anlæg behandlede i 2008.

I den kommende affaldsbekendtgørelse vil blive fastsat krav om, at det kun er kommunale anlæg, som behandler genanvendeligt affald, forstået i overensstemmelse med det nye affaldsdirektivs definition på genanvendelse, som fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. Det vil sige genanvendelse forstået som "enhver nyttiggørelsesoperation, hvor affaldsmaterialer omforarbejdes til produkter, materialer eller stoffer, hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål. Heri indgår omforarbejdning af organisk materiale, men ikke energiudnyttelse og omforarbejdning til materialer, der skal anvendes til brændsel eller til opfyldningsoperationer."

Det skal i øvrigt understreges, at kommunale genanvendelses anlæg ikke kan godkendes som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald og derfor ikke kan optages på Affaldsregistret som indsamlingsvirksomhed men alene som genanvendelses anlæg.

Da virksomhedernes frie valg gælder fra den 1. januar 2010, hvor Affaldsregistret endnu ikke er i drift, skal alle kommunale anlæg, der opfylder ovenstående, og som ønsker, at disse fortsat skal kunne behandle genanvendeligt affald fra virksomheder, anmelde dette til Miljøstyrelsen senest den 1. januar 2010. Anlæggene skal samtidig fremsende en redegørelse for anlæggets indtægter og omkostninger, herunder fordelingen af indtægter og omkostninger mellem genanvendeligt husholdnings- og erhvervsaffald dækkende kalenderåret 2008. Anlæggene skal efterfølgende søge om optagelse på Affaldsregistret. I bekendtgørelsen vil blive fastsat en frist herfor til den 1. september 2010.

Miljøstyrelsen skal samtidig gøre opmærksom på, at det af lovforslaget fremgår, at der vil blive ført et opsøgende økonomisk tilsyn med, at der er sikret en fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse af det genanvendelige erhvervsaffald fra de øvrige kommunale affaldsaktiviteter. Kommunalbestyrelserne skal overfor tilsynet til enhver tid kunne dokumentere denne regnskabsmæssige adskillelse. Der vil skulle betales et gebyr, der skal dække det særlige økonomiske tilsyn. Det er Miljøstyrelsens forventning, at gebyret vil blive fastsat i f.t. aktivitetsniveauet ved det enkelte tilsyn i lighed med principperne i brugerbetalingsbekendtgørelsen.

1.4. Genbrugspladser

Virksomhederne skal pr. 1. januar 2010 have adgang til genbrugspladser i deres kommune. Hvis en kommune ikke selv råder over genbrugspladser, skal kommunen på anden måde sikre adgang til genbrugspladser for kommunens borgere og virksomheder. Både borgere og virksomheder skal betale for denne adgang. Hvis kommunen (eller et kommunalt fællesskab, som kommunen er medejer af) har gennemført repræsentative brugerundersøgelser, kan disse anvendes til at fastsætte fordelingen mellem betalin-

gen for husholdninger og erhverv for adgangen til genbrugspladser i kommunen. Hvis ikke der foreligger brugerundersøgelser, skal kommunen anvende den fordelingsnøgle – 15 % til virksomhederne og 85 % til husholdningerne – der fremgår af bemærkningerne til den vedtagne ændring af miljøbeskyttelsesloven. Kommunen skal endvidere anvende den fordelingsnøgle, der også fremgår af lovforslaget til fordelingen af omkostningerne mellem de enkelte virksomheder:

Øvrige virksomheder	½
Håndværkere og anlægsgartnere (0 – 1 ansatte)	4
Håndværkere og anlægsgartnere (2 – 10 ansatte)	6
Håndværkere og anlægsgartnere (over 10 ansatte)	8

Kommunerne skal mindst hvert 4. år lave en ny brugerundersøgelse på genbrugspladserne for at illustrere fordelingen af affaldsmængderne mellem husholdninger og virksomheder. Den 1. brugerundersøgelse skal være gennemført senest den 1. januar 2011 for de kommuner, som endnu ikke har brugerundersøgelser. Den 1. januar 2015 skal alle kommuner på ny have gennemført brugerundersøgelser.

Miljøstyrelsen forventer at stille en skabelon og en vejledning for gennemførelse af brugerundersøgelser på genbrugspladsen til rådighed for kommunerne. En sådan skabelon skal sikre, at alle undersøgelserne gennemføres efter samme principper, og således at undersøgelserne bliver statistisk signifikante. Skabelonen vil give mulighed for, at kommunerne kan stille yderligere spørgsmål, når de gennemfører deres brugerundersøgelser, f.eks. i form af tilfredshedsspørgsmål og lignende. Miljøstyrelsen forventer at skabelon og vejledning vil være klar til brug fra efteråret 2009.

2. Standardregulativer

Miljøstyrelsen er i gang med at udarbejde udkast til standardregulativer for husholdningsaffald og erhvervsaffald. Miljøstyrelsen har allerede afholdt workshopper med kommunerne om funktionalitet og indhold af regulativerne.

Det er Miljøstyrelsens forventning, at standardregulativerne sendes i høring i september 2009 sammen med udkastet til affaldsbekendtgørelse. Der vil i høringsperioden blive afholdt informationsmøde for kommunerne om indholdet i regulativerne. Det er styrelsens forventning, at det nye regulativsystem står færdigt den 1. januar 2010, således at kommunerne har mulighed for at anvende systemet og udarbejde de to affaldsregulativer om henholdsvis husholdnings- og erhvervsaffald i løbet af det første halvår af 2010. De nye regulativer skal være vedtaget af kommunalbestyrelserne med ikrafttræden senest den 1. juli 2010.

Miljøstyrelsen vil samtidig benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at regulativer, inklusive bilag skal vedtages af kommunalbestyrelsen. Opgaven

kan altså ikke delegeres til den kommunale forvaltning, et kommunalt fællesskab (affaldsselskab) eller andre.

3. Affaldsdatasystemet

Af den kommende affaldsbekendtgørelse vil fremgå, at affaldsaktører kan indberette til Affaldsdatasystemet fra den 1. april 2010. Indberetningerne for 2010 skal dog senest være foretaget 31. januar 2011.

De nationale statistikker, der tidligere er udarbejdet i ISAG, vil fremover være tilgængelige via et link på Miljøstyrelsens hjemmeside. Der skal derfor ikke indberettes ISAG data til Miljøstyrelsen for 2010. Ligesom virksomhederne fra 1. januar 2010 ikke længere skal udarbejde eller opdatere stamkort.

Det er intentionen, at Affaldsdatasystemet skal indeholde alle væsentlige data om affald. Det skal derfor også være den primære kilde til information for miljømyndighederne i deres administration af affaldsreglerne. Det nye Affaldsdatasystem kommer til at indeholde affaldsoplysninger om håndterede affaldsmængder for henholdsvis affaldsproducent, indsamler og modtageanlæg, og kommunerne kan således fra 1. januar 2010 ikke længere anmode om transportørindberetninger.

Der vil dog fortsat være adgang for kommunerne til i tilsynsøjemed at opkræve oplysninger, som ikke fremgår af Affaldsdatasystemet – eller som endnu ikke er registrerede. Hvis kommunerne ønsker, at virksomhederne skal oplyse om håndteret affald, skal der være tale om en konkret anmodning for den enkelte virksomhed og ikke en række virksomheders oplysninger. Kommunen kan f.eks. anmode om at se faktura som dokumentation for, at affaldet er håndteret korrekt og til anlæg, som kommunen anviser til.

Kommunen vil med affaldsdatasystemet få adgang til at se oplysninger om håndteret affald for virksomheder beliggende i kommunen men ikke adgang til at se oplysninger for virksomheder beliggende i andre kommuner.

Kommunale fællesskaber får kun adgang til at se data vedrørende deres egen virksomhed.

4. Affaldsgebyrer

4.1. Opkrævning af gebyr hos erhvervsvirksomheder via CVR-registret

Pr. den 1. januar 2010 skal kommunerne som udgangspunkt opkræve alle erhvervsaffaldsgebyrer via CVR-registret. Det gælder således for administrationsgebyret samt gebyrerne for genbrugsplads og farligt affald samt eventuelle øvrige ordninger for ikke-genanvendeligt affald.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at der er et særligt problem med opkrævningen direkte hos virksomheden af gebyr for dagrenovationslignende affald i de kommuner, hvor virksomhederne er en del af indsamlingsordningen for dagrenovation fra husholdningen. Det drejer sig dels om fastsættelsen af gebyret efter objektive kriterier og dels udfordringen med opstilling af det nødvendige materiel bestemt for virksomheder i små baggårde og lignende.

Miljøstyrelsen lægger derfor til grund, at et gebyr for en indsamlingsordning for dagrenovationslignende affald kan opkræves via BBR-registret i 2010. I tilfælde, hvor ejeren af ejendommen ikke ønsker at videreopkræve gebyret hos virksomheden, må kommunen skønsmæssigt fastsætte et gebyr – på baggrund af objektive kriterier - og opkræve dette direkte hos den CVR-registrerede virksomhed. Kommuner, der i dag har etableret en anvisningsordning for dagrenovationslignende affald kan blot fortsætte med denne.

Miljøstyrelsen kan i øvrigt oplyse, at styrelsen er i dialog med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen omkring behovet for aktuelle opdaterede oplysninger i CVR-registret til brug for kommunernes udtræk.

4.2. Fritagelser for erhvervsaffaldsgebyr

De nye regler kommer også til at betyde en ensartning af, hvilke virksomheder der kan fritages for at betale erhvervsaffaldsgebyr. Kommunerne skal fritage de relevante virksomheder fra opkrævning af affaldsgebyrer pr. 1. januar 2010 og frem. Der forventes 3 overordnede tilfælde af fritagelser:

1. Fritagelse af branchekoder – virksomheder, der reelt ikke indebærer en belastning af de kommunale affaldsordninger.

Miljøstyrelsen udarbejder en liste over branchekoder, som skal fritages i alle kommuner. Styrelsen forestiller sig at drage nytte af erfaringer fra de kommuner, som allerede i dag operer med såkaldte brachefritagelser. Miljøstyrelsen sender en sådan liste med i høring i september 2009 sammen med affaldsbekendtgørelsen.

2. Fritagelse ved eksport

Virksomheder, som overfor deres kommune kan dokumentere, at de eksporterer alt deres genanvendelige affald, skal fritages fra at betale gebyr for adgangen til genbrugspladser i kommunen. Tilsvarende vil virksomheder, der kan dokumentere, at de eksporterer alt deres farlige affald, skulle fritages fra at betale gebyr for farligt affald. Virksomhederne kan dog ikke fritages for at betale gebyr for administration og for dagrenovationslignende affald (i de kommuner, der har etableret en indsamlingsordning herfor).

3. Fritagelse ved en omsætning under 50.000 kr.

Virksomheder, som overfor deres kommune kan dokumentere, at de har en omsætning under 50.000 kr., skal fritages for at betale gebyr. Kommuner, som foretrækker selv at lave udtræk fra SKAT, kan vælge at administrere fritagelsen baseret på disse oplysninger i stedet for en ansøgningsmulighed for virksomhederne. Dette skal i så fald fremgå af det kommunale regulativ for erhvervsaffald.

4.3. Nye principper for gebyrfastsættelse fra og med budgetår 2011

Der vil i den nye affaldsbekendtgørelse blive fastsat regler, der pålægger kommunerne at fastsætte gebyrer for hver enkelt affaldsordning, og udgifterne skal fordeles på henholdsvis husholdninger og erhverv, således at krydssubsidiering i vidt omfang undgås.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at en stor del af landets kommuner allerede har fastlagt budgettet for 2010, og at det ville kræve administrativt store ressourcer at tilpasse budgettet for 2010 til disse gebyrprincipper. De vil derfor først gælde for kommunernes gebyrfastsættelse fra og med 2011.

4.4. Gebyrer til finansiering af driftsudgifter til Affaldsdata- og regulativsystem

Det følger af bemærkningerne til den nye ændringslov, at driftsudgifterne til det nye affaldsdata- og regulativsystem skal gebyrfinansieres via det kommunale affaldsgebyr for henholdsvis virksomheder og husholdninger i kommunen. Provenuet herfor skal herefter overføres til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vil hvert år og første gang den 1. marts 2010 melde et beløb ud til kommunerne, som kommunerne skal opkræve pr. den 1. juli 2010, til dækning af driftsudgifterne.

5. Benchmarking

I den kommende affaldsbekendtgørelse vil der blive stillet krav om, at forbrændings- og deponerings anlæg leverer data fra 2010 til brug for benchmarking af anlæggene. Miljøstyrelsen er i løbende dialog med RenoSam, Affalddanmark, DI samt Dansk Energi om de nærmere krav til benchmarkingens indhold samt til den afrapportering som parterne bag den politiske aftalt har ønsket.

Det forventes, at Miljøstyrelsen i efteråret 2009 kan offentliggøre en benchmarking af anlæggene for 2007 – 2008 på grundlag af oplysninger, som anlæggene frivilligt har givet.

7. Øvrige emner

Mængdegrænser for kildesortering:

Miljøstyrelsen forventer ikke, at der i den kommende affaldsbekendtgørelse vil blive fastsat mængdegrænser for, hvornår genanvendelige affaldsfraktioner som minimum skal udsorteres til genanvendelse. Det er heller ikke Miljøstyrelsens forventning, at kommunerne – f.eks. i forbindelse med tilsynsbesøg på de affaldsproducerende virksomheder – skal stille krav om genanvendelse ved særlige mængdegrænser. Det er dog styrelsens forventning, at kommunerne ud fra en konkret vurdering vil påbyde virksomhederne at kildesortere deres affald i overensstemmelse med affaldshierakiet, herunder kildesortering til genanvendelse.

Bioaffald

Nogle kommuner tilbyder i dag en særlig indsamling af virksomhedernes bioaffald, som derefter sendes til genanvendelse. Kommunerne kan med de nye regler ikke længere tilbyde denne indsamling, da bioaffaldet, hvis det udsorteres, omfattes af den nye frit-valgs-ordning for genanvendeligt erhvervsaffald. Kommunerne kan dog fortsat – f.eks. i forbindelse med tilsynsbesøg – sikre, at virksomhederne kildesorterer deres affald, herunder bioaffald. Kommunerne bør herefter gøre virksomheden opmærksom på Affaldsregistret, hvor virksomheden kan vælge transportør, indsamlingsvirk-

somhed eller genanvendelses anlæg til håndteringen af det genanvendelige bioaffald.

Henlæggelser

Det er Miljøstyrelsens forventning, at den nye affaldsbekendtgørelse også vil indeholde nærmere vilkår for kommunalbestyrelsernes adgang til at gebyrfinansiere forskudsvis dækninger af planlagte investeringer på affaldsområdet. Dette vil ske i form af krav om, at kommunalbestyrelsens beslutning om henlæggelser sker på baggrund af konkrete planer om nye investeringer, der er omfattet af de kommunale affaldsplaner. De nye bestemmelser forventes at komme til at gælde for gebyrer, der opkræves fra den 1. januar 2011, således at kommunerne har mulighed for at tilpasse budgettet de nye krav.

Bygge- og anlægsaffald

En ny bekendtgørelse om sortering af bygge- og anlægsaffald, til erstatning af det eksisterende skal erstatte cirkulære om kommunale regulativer om sortering af bygge- og anlægsaffald med henblik på genanvendelse. Det forventes at udkast til bekendtgørelse vil blive sendt i høring i løbet af efteråret.

Med venlig hilsen

Brigitta Pürschel